

400/1413 29 OCT 44 F 367
4438

▼ Vortum-Mullem, na de slag. Een landschap vol kraters. Luchtfoto gemaakt op 29 oktober 1944

▲ Sporen van rupsbanden van tanks in het bouwland.

Slag om het Vortums Veld

Hoe Vortum-Mullem in een gatenkaas verandert

De Slag om Overloon, dat waren er eigenlijk twee. De eerste aanval op het Duitse bolwerk, door Amerikanen uitgevoerd, wordt een drama. Waarna de Britten de klus mogen afmaken. Enig lichtpuntje: tijdens die eerste dagen wordt, vanuit Sambeek, Vortum-Mullem bevrijd.

Eind september 1944 verschijnen er andere uniformen in Boxmeer. Het zijn Amerikanen van de 7th Armored Division. Die eenheid, geleid door generaal Lindsay McDonald Silvester, is in een ongelooflijk hoog tempo opgestoomd vanuit de Noord-Franse stad Metz. Twee dagen hebben ze erover gedaan. Komen ze patrouilleren langs de Maas? Nee, ze komen vechten. Ze komen het Duitse bruggenhoofd Venlo 'even' oprollen. Zodat daarna de weg vrij ligt naar Duitsland.

De Duitsers hebben zich weliswaar uit Boxmeer teruggetrokken, naar de andere kant van de Maas, maar verderop naar het zuiden hebben ze zich gewoon ingegraven, ten westen van de rivier. Venlo is nog stevig in Duitse handen en dat bruggenhoofd reikt tot boven Vortum-Mullem. Begin oktober ligt de noordelijke linie zo'n beetje gelijk aan de beek Sambeekse Uitwatering. De linie loopt dan grofweg van het Vortums Veld langs de noordkant van de Stevensbeekse bossen, kruist de Stevensbeekseweg ten zuiden van het patersklooster en draait bij de Oploweseweg linksaf, met een bocht om Overloon heen. Aan de westkant is de drassige Peel, anno 1944 alleen nog maar door zandpaden doorkruist, een natuurlijke verdedigingslijn. Dat zal in de natste oktober-

maand sinds decennia wel blijken.

Bruggenhoofd Venlo is voor het Duitse leger van strategisch groot belang. Het is een buffer die het de geallieerden moeilijk maakt om dáár de Maas over te steken en *das Reich* binnen te vallen. Maar het is ook een prima uitvalsbasis om de geallieerde linie, de breekbare corridor naar Nijmegen, vanuit het oosten aan te vallen.

Het plan om ten westen van de Maas een bolwerk te creëren, stamt uit de koker van veldmaarschalk Otto Moritz Walter Model. De hoogste legerleider aan het westelijk front, veldmaarschalk Karl Rudolf Gerd von Rundstedt, is het daar niet mee eens. Hij acht het verstandiger om alle troepen terug te trekken tot achter de Maas. Hij vindt de overmacht van de geallieerden te groot. En de rivier vormt als vanzelf een prima verdedigingslinie. Maar Adolf Hitler ziet meer in het plan van Model. In de nacht van 24 op 25 september wordt in Berlijn besloten het op die manier uit te voeren. In allerijl worden versterkingen naar Oost-Brabant en Noord-Limburg gestuurd.

Op 26 september zijn de Tiger- en Panthertanks al in Overloon. Een dag later krijgen de inwoners van Vortum-Mullem, net als die van Groeningen, Vierlingsbeek en Overloon, te horen dat ze moeten evacueren. Een deel van de onthutste inwoners trekt naar Venray, anderen steken de Maas over. Piet van Els uit Wanssum weet zich dat jaren later nog te herinneren: *'In de maanden september t/m december 1944 zaten de Noord-Limburgers tot over de oren in de oorlogsellende! Zeer veel evacués uit de Brabantse dorpen Vortum, Groeningen, Vierlingsbeek, Maashees, Holthees en Overloon waren door de Duitsers verdreven en in elk Wanssums huis waren wel evacués ondergebracht. Ik schat dat er in ons huis met het pakhuis ernaast meegerekend in totaal wel 40 tot 50 evacués verbleven.'*

De linie Vortum-Stevensbeek

'Vrij sterke afdelingen Duitschers schijnen in de Mullumsche hei te liggen,' schrijft Rie Bloem al op de avond van 29 september in haar dag-